

PM 2007:194 RI (Dnr 333-1103/2007)

Ökad individanpassning av introduktionsplan för flyktingar

Skrivelse av Kristina Alvendal (m)

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Skrivelsen av Kristina Alvendal (m), bifalles.
2. Översynen om ökad individanpassning av introduktionsplanen för flyktingar får anses utförd genom vad som redovisas i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
3. Stadsledningskontoret ges i uppdrag att göra en översyn av riktlinjerna för handläggning av introduktionsersättning.
4. Stadsledningskontoret ges i uppdrag att utreda möjligheten till en stadsgemensam samhällsinformation utifrån möjligheten till en gemensam samhällsinformation inom hela regionen.
5. En särskild funktion inrättas inom stadsledningskontoret för att koordinera och följa upp stadens flyktingmottagande och arbetet med introduktionsplaner.

Föredragande borgarrådet Kristina Axén Olin anför följande.

Ärendet

Kristina Alvendal (m) har den 21 mars 2007 till kommunstyrelsen överlämnat en skrivelse i vilken stadsledningskontoret föreslås att se över och revidera formerna för arbetet med individuella introduktionsplaner vid flyktingmottagande. Syftet är att öka individanpassningen av introduktionsplaner vid flyktingmottagande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Mina synpunkter

Jag är stolt över att Stockholm och Sverige står för en liberal flyktingpolitik. Samtidigt innebär detta också ett stort ansvar för att nya stockholmare tas emot på bästa sätt. Detta är en viktig uppgift idag och i framtiden.

Stadsledningskontoret har i sitt tjänsteutlåtande presenterat en översyn över dagens flyktingmottagande och har väl beskrivit vad introduktionen innebär, vad som händer i vår region och hur ansvarsfördelningen ser ut i Stockholms stad, se *bilaga 2*.

Den 18 månader långa introduktionen ska syfta till att ge nya stockholmare kunskap om svenska samhället, goda språkkunskaper och ytterst leda till egen försörjning. Andelen personer som lämnar flyktingintroduktionen som självförsörjande har under senare tid uppgått till 45 procent. Det är en hög notering, men som bör vara mycket högre än så. Resultatet är till viss del en följd av att exempelvis många av flyktingarna i introduktionsprogrammet varit i Sverige en längre tid (p.g.a. den tillfälliga asyllagen) samt en gynnsam konjunktur. Detta är inga omständigheter som är

beständiga. Redan idag vet vi att anhöriginvandringen kommer att vara stor under de närmaste åren. Vi har därför en viktig utmaning framför oss. De individuella planerna måste skraddarsys för varje enskild person. Det är också av stor betydelse att alla som bosätter sig i Stockholm och Sverige – ett land med en helt ny kultur – får ta del av väsentlig samhällsinformation.

Slutligen bör betonas att det är många delar av staden som engageras i flyktingmottagandet. För att alla delar ska nå önskade resultat är det också centralt att någon har det övergripande ansvaret. Därför är det bra att det i budgeten för 2008 slås fast att en särskild funktion skapas inom stadsledningskontoret med det övergripande ansvaret för att koordinera och följa upp stadens flyktingmottagande samt arbetet med introduktionsplaner.

Jag ser därför fram emot stadsledningskontorets fortsatta arbete med tydligare riktlinjer för handläggning av introduktionsersättningen, att en specificerad och stadsgemensam samhällsinformation tas fram och att staden koordinerar och kontinuerligt följer upp vårt flyktingmottagande.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Skrivelsen av Kristina Alvendal (m), bifalles.
2. Översynen om ökad individanpassning av introduktionsplanen för flyktingar får anses utförd genom vad som om redovisas i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
3. Stadsledningskontoret ges i uppdrag att göra en översyn av riktlinjerna för handläggning av introduktionsersättning.
4. Stadsledningskontoret ges i uppdrag att utreda möjligheten till en stadsgemensam samhällsinformation utifrån möjligheten till en gemensam samhällsinformation inom hela regionen.
5. En särskild funktion inrättas inom stadsledningskontoret för att koordinera och följa upp stadens flyktingmottagande och arbetet med introduktionsplaner.

Stockholm den 7 november 2007

KRISTINA AXÉN OLIN

Bilagor

1. Skrivelse från Kristina Alvendal (m)
2. Översyn av Stockholms stads flyktingmottagning

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Yvonne Ruwaida* (mp) enligt följande.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. besvara skrivelsen med nedanstående

Det är bra att stadens nyanlända får en individuell introduktionsplan och särskilt glädjande att majoriteten har insett att även flyktingbarn behöver individuella planer. Men det finns också flera brister i förslaget. Ett är att det inte finns någon tydlig instans dit de nyanlända kan vända sig om de inte är nöjda med sin plan. Det är ett måste för att kvalitetssäkra systemet men framför allt för att inte individen ska bli helt utelämnad till enskilda handläggares godtycke.

Ansvar för samhällsinformation ligger idag på stadsdelsnämnderna och där bör det finnas kvar för bästa möjliga lokala förankring. Samarbete med ideella organisationer ska uppmuntras.

SFI-undervisningen måste också vara individanpassad. Idag är det bristerna i SFI som till stor del hindrar nyanlända från att bli självförsörjande. Det har länge varit tydligt att resurserna inte räcker för att garantera bra kvalitet i SFI-undervisningen. Miljöpartiet vill satsa 50 miljoner extra på SFI – det är helt enkelt en bra investering. Validering av utländsk utbildning och arbetslivserfarenhet är också något som måste förbättras.

Majoriteten hänvisar till jobbtorgen i ärendet. Istället för jobbtorg ska varje stadsdelsnämnd utveckla ”en-dörr-in-verksamheter” för arbetssökande med försörjningsstöd med individuellt stöd, vägledning, kompetensutveckling och rehabilitering. Ett individuellt bemötande ska ges och den enskildes egna önskemål och förutsättningar beaktas. Alla arbetssökande ska erbjudas vägledning och jobbcoachning samt kompetensutveckling såsom utbildning, arbetsträning mm. De som av psykiska eller fysiska orsaker helt eller delvis inte förmår arbeta eller studera ska få rehabilitering.

En förutsättning för lyckad integration av nyanlända är att staden har en aktiv och effektiv antidiskrimineringspolitik. Det vi nu ser är motsatsen – staden rustar ner antidiskrimineringspolitiken genom att till exempel försämla antidiskrimineringsklausulerna. I miljöpartiets budget föreslår vi åtgärder som kommer att vara effektiva för att motverka diskriminering – att inrätta en nämnd för lika rättigheter, att införa diskrimineringstester i stadens rekryteringar och återinföra antidiskrimineringsklausulerna i sitt ursprungliga skick.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Vi välkomnar det föredragande borgarrådets förslag om att öka individanpassningen av introduktionsplaner vid flyktmottagandet. Det är viktigt att flyktingarna i Stockholm får en gedigen introduktion in i det svenska samhället och att särskild hänsyn tas till deras förutsättningar.

Men det föredragande borgarrådets syn på flyktingar är oroväckande. Den aspekt som ständigt lyfts upp i ärendet är att Stockholms flyktingar snabbt ska bli arbetsföra och självförsörjande. Givetvis är det ett mål vi ställer oss bakom, men vi tror på att individen *vill* arbeta och försörja sig själv, inte det omvända som allt för ofta genomsyrar borgarnas politik.

En individanpassad introduktionsplan, måste ta hänsyn till hur länge individen i fråga haft flyktingstatus, och hur det psykiska tillståndet ser ut innan man diskuterar att de ska ut i arbete. Flyktingar som relativt snabbt fått flyktingstatus, men som bott i Sverige en kort tid, behöver få tid till att bearbeta de nya intrycken men framför måste man respektera det psykiska trauma många gått igenom. Därför måste en introduktionsplan även innehålla insatser där den enskilde kan få hjälp via en psykolog med att bearbeta dessa trauman. Likväl är utbildningsinsatser nödvändiga i sammanhanget. Först då leder det till att den enskilde börjar resan mot egen försörjning.

Ansvar för samhällsinformation ligger idag på stadsdelsnämnderna och där bör det finnas kvar. Information och dialog om barns och kvinnors rättigheter ska vara en självklar del av introduktionen. Vi ser gärna samarbete med ideella organisationer men aldrig att ansvaret för samhällsinformationen läggs ut på entreprenad som stadsledningskontoret lyfter fram.

Slutligen, att ta ansvar för Stockholms flyktingar och ta emot dem på bästa sätt som det föredragande borgarrådet efterlyser, är för oss en självklarhet. Men att antalet hemlösa flyktingar samtidigt ökar är ett oacceptabelt faktum som den högerledda majoriteten måste åtgärda snarast möjligt. Att problem uppstår med att säkerställa boende för dessa flyktingar, är ingen situation som stadens mest utsatta medborgare ska behöva utsättas för. Dessa medborgare är i ett stort behov av en trygg tillvaro och fast boende. Efter att ha tryggt deras boende kan man börja diskutera en introduktionsplan.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av *Stefan Nilsson* (mp) med hänvisning till reservationen av (mp) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av *Carin Jämtin*, *Roger Mogert*, *Teres Lindberg* och *Kersti Py Börjeson* (alla s) och *Inger Stark* (v) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (v) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Kommunstyrelsen har den 21 mars 2007 till berörd rotel överlämnat en skrivelse från bostads- och integrationsborgarrådet Kristina Alvendal (m) i vilken stadsledningskontoret föreslås att se över och revidera formerna för arbetet med individuella introduktionsplaner vid flyktingmottagande. Syftet är att öka individanpassningen av introduktionsplaner vid flyktingmottagande.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 10 oktober 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret har i enlighet med bostads- och integrationsborgarrådets förslag gjort en översyn av formerna för arbetet med individuella introduktionsplaner vid flyktingmottagande. Målet är att öka individanpassningen av introduktionsplaner för flyktingmottagande. Översynen utgår från dagsläget och har inte tagit hänsyn till den utredning som regeringen tillsatt för ansvarsfördelning, utformning och finansiering av flyktingmottagande samt insatser som ökar möjligheterna till etablering på arbetsmarknaden för nyanlända flyktingar och deras anhöriga. En lyckad introduktion beror enligt stadsledningskontoret till stora delar på en tydlig ansvarsfördelning inom staden samt att samarbetet mellan stadens nämnder och med externa parter fungerar väl. Därför anser stadsledningskontoret att det är viktigt att det regionala samarbetet fortsätter.

För att nå en framgångsrik introduktion som slutar i självförsörjning är det viktigt att introduktionen är tydligt arbetsmarknadsinriktad. Det är viktigt att rätt insats ges till rätt individ. Det är också av största vikt att samarbetet mellan berörda myndigheter fungerar. Introduktionsplanen ska bestå av långsiktiga och kortsiktiga mål. De kortsiktiga målen ska vara inriktade på att den enskilde ska komma i arbete så snart som möjligt. Individen måste känna och ta sitt eget ansvar. Vidare är det viktigt med en konsekvent handläggning, dvs. om individen inte deltar i de aktiviteter som parterna kommit överens om i introduktionsplanen betalas ingen introduktionsersättning. Den 1 januari 2008 införs jobbtorg i staden. På jobbtorgen kommer flyktingen att kartläggas/utredas och få en aktivitetsplan. Denna aktivitetsplan kompletterar introduktionsplanen. Enligt beskrivning i ärendet "Jobbtorg – från bidrag till arbete" uppfyller arbetsbeskrivningen över hur jobbtorgen arbetar med aktivitetsplaner ovan angivna framgångsfaktorer. Därför menar stadsledningskontoret att aktivitetsplanen är nyckeln till en ökad individanpassad introduktionsplan för flyktingar.

Kommunfullmäktige fattade den 6 december år 2004 beslut om riktlinjer för handläggning av introduktionsersättning för flyktingar och vissa andra utlänningar. Det har därefter skett en hel del som påverkar dessa riktlinjer. För det första har kommunfullmäktige beslutat om nya regler för ekonomiskt bistånd den 1 oktober 2007. För det andra fattades det vid samma tillfälle beslut om att införa jobbtorg i staden. Stadsledningskontoret konstaterar därför att en översyn av riktlinjer för handläggning av introduktionsersättning bör göras så att de stämmer överens med de nya riktlinjerna för ekonomiskt bistånd och jobbtorgsorganisationen. I denna översyn bör också hänsyn tas till att det i budget för år 2008 anges att introduktionen ska uppfattas som ett särskilt åtagande och inte förknippas med övrig socialtjänst.

Ansvar för samhällsinformation ligger i dagsläget på stadsdelsnämnderna. Samtliga stadsdelsnämnder har utarbetat olika rutiner för samhällsinformation. I budgeten för år 2008 föreslås att stadens samhällsinformation ska vara lika över hela staden. Enligt stadsledningskontoret är det självklart att staden bör ha ett enhetligt system för samhällsinformationen men det vore ännu bättre om det definierades en regional standard för samhällsinformationen. De flyktingar som flyttar inom regionen under introduktionstiden skulle i så fall ändå kunna få en sammanhållen samhällsinformation.

För att definiera vad som ska ingå i samhällsinformationen anser stadsledningskontoret att staden bör utreda frågan vidare samt att genom det samarbete som finns i regionen undersö-

ka möjligheten till en gemensam samhällsinformation. Detta är en verksamhet som skulle kunna vara lämpad för upphandling av externa utförare, vilket en eventuell utredning bör ta hänsyn till. Det är viktigt att samhällsinformationen innehåller information om både skyldigheter och rättigheter. Vidare är det viktigt att undersöka möjligheterna till att frivilligorganisationer deltar i arbetet.

Ett bra exempel på ett kvalitetssäkrat program för samhällsinformation har Södertälje kommun tagit fram. Programmet innehåller bland annat att flyktingen ska förstå och ha insikt i vilka samhällsinstanser som finns, aktörerna på svensk arbetsmarknad, boendevillkor, hälsa och sjukvård, utbildningssystem, konsumtion och privatekonomi.

Sammanfattningsvis anser stadsledningskontoret att översynen om ökad individanpassning av introduktionsplanen för flyktingar är utförd samt att skrivelsen av Kristina Alvendal (m) är besvarad genom vad som om redovisas i detta tjänsteutlåtande. Vidare föreslås att stadsledningskontoret ser över riktlinjer för handläggning av introduktionsersättning och en stadsgemensam samhällsinformation utifrån möjligheten till en gemensam samhällsinformation inom hela regionen.